

Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
JEANA RICHARDA DE LA TOURA
przedstawiona w dniu 24 marca 2022 r.¹

Sprawa C-720/20

**RO, reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego
przeciwko
Bundesrepublik Deutschland**

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Verwaltungsgericht
Cottbus (sąd administracyjny w Chociebużu, Niemcy)]

Odesłanie prejudycjalne – Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości –
Wspólna polityka w dziedzinie azylu i ochrony uzupełniającej – Dyrektywa 2013/32/UE –
Artykuł 33 ust. 2 lit. a) – Odrzucenie wniosku dziecka o udzielenie ochrony międzynarodowej
jako niedopuszczalnego ze względu na uprzednie udzielenie ochrony międzynarodowej członkom
rodziny – Rozporządzenie (UE) nr 604/2013 – Kryteria i mechanizmy ustalania państwa
członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie tego wniosku o udzielenie ochrony
międzynarodowej – Najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka

I. Wprowadzenie

1. Niniejsza sprawa ilustruje trudności, na jakie napotykają państwa członkowskie przy stosowaniu kryteriów określonych w rozporządzeniu (UE) nr 604/2013², gdy do technicznego charakteru tych norm dochodzi złożoność realiów społecznych, a w szczególności realia życia rodziny uchodźców. Liczne sprawy rozpatrywane obecnie przez Trybunał ukazują, że życie rodziny nie jest ograniczone w czasie ani w przestrzeni³. Rodziny przemieszczają się z jednego państwa członkowskiego do drugiego, podczas gdy status beneficjentów ochrony międzynarodowej przyznany ich członkom nie pozwala im na dowolne osiedlanie się na

¹ Język oryginału: francuski.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (Dz.U. 2013, L 180, s. 31).

³ Zobacz w tym względzie opinia rzecznika generalnego P. Pikamäe w sprawie Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Jedność rodziny – wcześniej przyznana ochrona) (C-483/20, EU:C:2021:780) i wyrok z dnia 22 lutego 2022 r., Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Jedność rodziny – wcześniej przyznana ochrona) (C-483/20, EU:C:2022:103). Zobacz podobnie sprawa Ministre de l'immigration et de l'asile (C-153/21), która nadal jest rozpatrywana przez Trybunał i dotyczy kwestii podobnej do niniejszej sprawy, oraz sprawa C-745/21, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, która dotyczy praw nienarodzonego dziecka, gdy matka dziecka podlega decyzji o przekazaniu na Litwę zgodnie z rozporządzeniem nr 604/2013, a ojciec dziecka jest objęty ochroną międzynarodową w Niderlandach.

terytorium Unii⁴. Jednocześnie rodziny powiększają się, co rodzi wówczas pytanie o status prawny dziecka, a w szczególności o państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej dziecka urodzonego na terytorium państwa członkowskiego innego niż to, które udziela ochrony międzynarodowej członkom jego rodziny (zwane dalej „państwem przyjmującym”).

2. Rozpatrywana sprawa ilustruje taką sekwencję okoliczności. W niniejszym przypadku członkowie rodziny narodowości rosyjskiej uzyskali status uchodźców w Polsce w 2012 r., a następnie przeprowadzili i osiedlili się w Niemczech, przy czym nie wydano im w tym celu zezwolenia na pobyt. To właśnie w tym ostatnim państwie członkowskim, w którym rodzina przebywa nielegalnie, w 2015 r. urodziło się kolejne dziecko (zwane dalej „skarżącą”). Dziecko to złożyło do władz niemieckich wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który został uznany za niedopuszczalny na podstawie art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32/UE⁵.

3. Celem wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest określenie zasad proceduralnych mających zastosowanie do rozpatrzenia takiego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez wspomniane dziecko w państwie członkowskim, w którym się urodziło i w którym mieszka wraz z członkami swojej rodziny, w sytuacji gdy ci ostatni uzyskali status uchodźców w innym państwie członkowskim, które postanowili opuścić i do którego nie zamierzają powrócić.

4. Nie ulega wątpliwości, że należy utrzymać jedność rodziny zarówno wnioskodawców, jak i beneficjentów ochrony międzynarodowej, oraz należy uwzględnić interesy dziecka zgodnie z art. 7 i art. 24 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”). Istotne jest również zagwarantowanie skuteczności prawa do azylu, ustanowionego w art. 18 karty, zarówno w zakresie dostępu dziecka do procedury rozpatrywania jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, jak i w zakresie korzystania przez członków jego rodziny z praw związanych z ich statusem uchodźców. O ile zaś rozporządzenie nr 604/2013 reguluje przekazanie odpowiedzialności związanej z rozpatrzeniem tego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, o tyle przepisy w nim ustanowione nie umożliwiają stypizowania wszystkich konstelacji okoliczności związanych w szczególności z przemieszczaniem się rodzin na terytorium Unii. Ponadto celem tego rozporządzenia nie jest uregulowanie kwestii przekazania odpowiedzialności związanej z udzieleniem ochrony międzynarodowej, która to kwestia ma

⁴ Zobacz podobnie art. 33 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. 2011, L 337, s. 9), który zezwala na swobodne poruszanie się po terytorium państwa członkowskiego, które udzieliło tej ochrony, jak i na wybór miejsca zamieszkania na tym terytorium wyłącznie beneficjentom ochrony międzynarodowej, a także wyrok z dnia 1 marca 2016 r., Alo i Oso (C-443/14 i C-444/14, EU:C:2016:127, pkt 37).

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (Dz.U. 2013, L 180, s. 60).

równie istotne znaczenie w sprawach takich jak rozpatrywana i która jest obecnie objęta zakresem Konwencji dotyczącej statusu uchodźców⁶ oraz Europejskiego porozumienia o przekazywaniu odpowiedzialności za uchodźców⁷.

5. W niniejszej opinii przedstawiam swoje zastrzeżenia w odniesieniu do ścieżek proceduralnych, które były rozważane zarówno we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, jak i w toku rozprawy, a mianowicie analogicznego zastosowania albo art. 9 rozporządzenia nr 604/2013, albo art. 20 ust. 3 tego rozporządzenia, albo też art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32. Zwracam się zatem do Trybunału o przyjęcie innej ścieżki, opartej na najlepszym zabezpieczeniu interesów dziecka, i proponuję, aby orzekł, że w sytuacji takiej jak rozpatrywana w niniejszej sprawie, gdy dziecko złożyło wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, na którego terytorium się urodziło i gdzie wraz z wszystkimi członkami swojej rodziny ma miejsce zwykłego pobytu w dniu złożenia tego wniosku, art. 3 ust. 2 i art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013 należy interpretować w ten sposób, że najlepsze zabezpieczenie interesów tego dziecka wymaga, aby właśnie to państwo członkowskie było odpowiedzialne za rozpatrzenie wspomnianego wniosku.

II. Ramy prawne

A. Prawo Unii

6. W ramach niniejszej opinii odniosę się do art. 7, 18 i 24 karty oraz do art. 3, 6, 9, 20 i 21 rozporządzenia nr 604/2013. Odwołam się również do art. 33 dyrektywy 2013/32 oraz art. 24 dyrektywy 2011/95.

B. Prawo niemieckie

7. Paragraf 29 Asylgesetz (ustawy o prawie azylu), w wersji opublikowanej w dniu 2 września 2008 r.⁸, zmienionej przez Integrationsgesetz (ustawę o integracji) z dnia 31 lipca 2016 r.⁹, która weszła w życie w dniu 6 sierpnia 2016 r., jest zatytułowany „Wnioski niedopuszczalne” i przewiduje:

„(1) Wniosek o udzielenie azylu jest niedopuszczalny, gdy:

1. inne państwo jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu

a) zgodnie z rozporządzeniem [nr 604/2013] lub

⁶ Podpisanej w Genewie w dniu 28 lipca 1951 r., która weszła w życie w dniu 22 kwietnia 1954 r. [*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 189, s. 150, nr 2545 (1954)]. Została uzupełniona Protokołem dotyczącym statusu uchodźców, zawartym w Nowym Jorku dnia 31 stycznia 1967 r., który wszedł w życie w dniu 4 października 1967 r. Zobacz w szczególności art. 28 tej konwencji.

⁷ Podpisanego w Strasburgu w dniu 16 października 1980 r. (ETS nr 107). Komisja Europejska przewidziała wykorzystanie tego mechanizmu w zielonej księdze w sprawie przyszłego wspólnego europejskiego systemu azylowego z dnia 6 czerwca 2007 r. [COM(2007) 301 wersja ostateczna, niepublikowana w Dz.U., pkt 2.3, s. 7], do której odsyła w dyrektywie Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz.U. 2004, L 16, s. 44), zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/51/UE z dnia 11 maja 2011 r. (Dz.U. 2011, L 132, s. 1). Zobacz również w tej kwestii F. Ippolito, *Reconnaissance et confiance mutuelles en matière d'immigration et d'asile: de l'in(é)volution d'un principe?*, w: M. Fartunova-Michel, C. Marzo, *Les dimensions de la reconnaissance mutuelle en droit de l'Union européenne*, Bruxelles, Bruylant 2018, s. 218–243, w szczególności s. 220.

⁸ BGBl. 2008 I, s. 1798.

⁹ BGBl. 2016 I, s. 1939.

b) na podstawie innych przepisów Unii Europejskiej lub umowy międzynarodowej
[...].”

III. Okoliczności faktyczne w postępowaniu głównym i pytania prejudycjalne

8. Skarżąca i członkowie jej rodziny są obywatelami rosyjskimi pochodzenia czeczeńskiego. W dniu 19 marca 2012 r., kiedy skarżąca jeszcze się nie urodziła, członkowie jej rodziny otrzymali status uchodźców w Polsce. Następnie, w grudniu 2012 r., opuścili oni to państwo członkowskie i udali się do Niemiec, gdzie złożyli nowe wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej. Właściwe organy niemieckie skierowały następnie do władz polskich wnioski o wtórne przyjęcie zainteresowanych osób, czego te ostatnie nie uwzględniły, powołując się na to, że członkowie rodziny korzystają już z ochrony międzynarodowej w Polsce¹⁰.

9. W dniu 2 października 2013 r. właściwe organy niemieckie uznały te nowe wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalne. W konsekwencji nakazały one członkom rodziny opuszczenie terytorium kraju pod groźbą wydalenia, ponieważ podlegali oni przepisom dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw (Dz.U. 2008, L 348, s. 98)¹¹.

10. Skarżąca urodziła się w Niemczech w dniu 21 grudnia 2015 r. Posiada obywatelstwo rosyjskie, podobnie jak członkowie jej rodziny. W 2016 r. złożyła wniosek o udzielenie jej ochrony międzynarodowej. Zdaniem sądu odsyłającego nie wszczęto żadnego postępowania mającego na celu ustalenie właściwego państwa członkowskiego w odniesieniu do tego wniosku.

11. Decyzją władz niemieckich z dnia 14 lutego 2019 r., zaktualizowaną w dniu 19 marca 2019 r., członkom rodziny skarżącej ponownie nakazano opuszczenie terytorium pod rygorem wydalenia.

12. Decyzją z dnia 20 marca 2019 r. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (federalny urząd ds. migracji i uchodźców, Niemcy) odrzucił złożony przez skarżącą wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej jako niedopuszczalny. Skarżąca wniosła skargę na tę decyzję do sądu odsyłającego. Sąd ten ma wątpliwości co do tego, czy Republika Federalna Niemiec jest na podstawie rozporządzenia nr 604/2013 państwem członkowskim odpowiedzialnym za rozpatrzenie tego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, a jeśli nie, to czy ma jednak prawo odrzucić ten wniosek jako niedopuszczalny na podstawie art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32.

¹⁰ Zobacz w tym względzie wyrok z dnia 19 marca 2019 r., Ibrahim i in. (C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219), w którym Trybunał orzekł, że „państwo członkowskie może skutecznie zwrócić się do innego państwa członkowskiego o przejęcie bądź wtórne przejęcie – w ramach określonych w [rozporządzeniu nr 604/2013] procedur – obywatela państwa trzeciego, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w pierwszym z tych państw członkowskich po przyznaniu mu ochrony uzupełniającej w drugim z nich” (pkt 78).

¹¹ Ponadto z uwagi na krótki czas pobytu w Polsce nie są oni objęci zakresem stosowania dyrektywy 2003/109.

13. W tych okolicznościach Verwaltungsgericht Cottbus (sąd administracyjny w Chociebużu, Niemcy) postanowił zawiesić postępowanie i skierować do Trybunału następujące pytania prejudycjalne:

- „1) Czy ze względu na unijnopravny cel unikania wtórnego przemieszczania się i ogólną zasadę jedności rodziny wyrażoną w [rozporządzeniu nr 604/2013] wymagane jest analogiczne zastosowanie art. 20 ust. 3 tego rozporządzenia w sytuacji, w której małoletnie dziecko i jego rodzice składają wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w tym samym państwie członkowskim, ale rodzice korzystają już z ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim, podczas gdy dziecko urodziło się dopiero w państwie członkowskim, w którym złożyło wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej?
- 2) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie: czy należy odstąpić od rozpatrzenia wniosku małoletniego dziecka o udzielenie azylu zgodnie z [rozporządzeniem nr 604/2013] i wydać decyzję o przekazaniu na podstawie art. 26 tego rozporządzenia, ze względu na to, że, przykładowo, za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez małoletnie dziecko odpowiedzialne jest państwo członkowskie, w którym jego rodzice korzystają z ochrony międzynarodowej?
- 3) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie: czy art. 20 ust. 3 [rozporządzenia nr 604/2013] ma analogiczne zastosowanie również w zakresie, w jakim w zdaniu drugim uznaje za zbyt techniczne prowadzenie nowego postępowania w celu przejęcia dziecka, które urodziło się po przyjeździe, chociaż wtedy istnieje ryzyko, że przyjmujące państwo członkowskie nie będzie miało wiedzy o ewentualnej konieczności przejęcia lub też nie małoletniego dziecka lub że zgodnie ze swoją praktyką administracyjną odmówi analogicznego zastosowania art. 20 ust. 3 tego rozporządzenia, a tym samym będzie istnieć ryzyko, że małoletnie dziecko stanie się »refugee in orbit«?
- 4) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytania drugie i trzecie: czy decyzja o niedopuszczalności na podstawie analogicznego zastosowania art. 33 ust. 2 lit. a) [dyrektywy 2013/32] może zostać wydana w stosunku do małoletniego dziecka, które złożyło wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w jednym państwie członkowskim, również wtedy, gdy to nie samo dziecko, lecz jego rodzice korzystają z ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim?».

14. Skarżąca, rządy belgijski, niemiecki, włoski, niderlandzki i polski oraz Komisja przedstawiły swoje uwagi ustnie oraz na piśmie podczas rozprawy, która odbyła się w dniu 14 grudnia 2021 r.

IV. Analiza

A. Rozważania wstępne

15. Uważam, że na wstępie konieczne jest poczynienie kilku spostrzeżeń na temat zakresu wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w związku z treścią uwag przedstawionych przez zainteresowane strony, jak również stanowisk zajętych na rozprawie.

16. Sąd odsyłający zwraca się do Trybunału z czterema pytaniami prejudycjalnymi, których ustrukturyzowanie opiera się na art. 33 ust. 1 dyrektywy 2013/32. Artykuł ten wyróżnia z jednej strony przypadki, w których wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej nie jest

rozpatrywany zgodnie z rozporządzeniem nr 604/2013, przy czym państwo członkowskie, do którego wniosek został skierowany, przekazuje następnie odpowiedzialność za rozpatrzenie tego wniosku państwu członkowskiemu, które uważa za odpowiedzialne, a z drugiej strony przypadki, w których taki wniosek może zostać odrzucony jako niedopuszczalny¹².

17. Pytania prejudycjalne pierwsze, drugie i trzecie dotyczą zatem zakresu, w jakim odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej dziecka urodzonego na terytorium państwa członkowskiego może zostać przeniesiona na inne państwo członkowskie, które wcześniej przyznało status uchodźców członkom jego rodziny. W szczególności sąd odsyłający zwraca się do Trybunału z prośbą o wyjaśnienie, czy możliwe jest analogiczne zastosowanie art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej – czy można następnie dokonać na podstawie art. 26 tego rozporządzenia przekazania tego dziecka do państwa członkowskiego, w którym jego rodzice korzystają z ochrony międzynarodowej, dla celów rozpatrzenia jego wniosku.

18. W razie gdyby takie analogiczne zastosowanie nie było możliwe, sąd ten zwraca się następnie do Trybunału w pytaniu czwartym o ustalenie, czy możliwe jest stwierdzenie niedopuszczalności tego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie analogicznego zastosowania art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32.

19. W pierwszej kolejności przedstawię powody, dla których żadna ze ścieżek proceduralnych rozpatrywanych we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym nie wydaje się właściwa, przy czym każda ze stron sprawia zresztą wrażenie, że dostrzega trudności z dopuszczalnym analogicznym zastosowaniem któreś z tych ścieżek. To analogiczne zastosowanie wymaga, jeśli nie tożsamości, to przynajmniej podobieństwa między sytuacją, której dotyczy luka prawna, a sytuacją wyraźnie uregulowaną. Sytuacje, o których mowa w art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013 i w art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32, różnią się zaś ewidentnie od sytuacji będącej przedmiotem postępowania głównego zarówno w odniesieniu do brzmienia, jak i celu tych przepisów.

20. W drugiej kolejności zbadam inne ścieżki proceduralne. Z jednej strony przeanalizuję tę, którą zasugerowała Komisja w swoich uwagach, a mianowicie analogiczne zastosowanie kryterium określonego w art. 9 rozporządzenia nr 604/2013, zatytułowanym „Członkowie rodziny będący beneficjentami ochrony międzynarodowej”. Strony miały możliwość wyrażenia swoich poglądów na temat zastosowania takiego przepisu, zarówno w pisemnych odpowiedziach na pytania Trybunału, jak i podczas rozprawy. Z drugiej strony, biorąc pod uwagę ograniczenia takiego analogicznego zastosowania, proponuję Trybunałowi alternatywę dla tej ścieżki proceduralnej, której naczelną zasadę stanowi najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

21. Jak zgodziły się podczas rozprawy strony, do Trybunału skierowano prośbę o wypracowanie rozwiązania na przyszłość, ponieważ w sprawie w postępowaniu głównym Republika Federalna Niemiec przyznała, że stała się odpowiedzialna za rozpatrzenie wniosku dziecka z uwagi na wpływ terminów wyznaczonych w rozporządzeniu nr 604/2013 na złożenie wniosku o przejęcie.

¹² Zobacz podobnie postanowienie z dnia 5 kwietnia 2017 r., Ahmed (C-36/17, EU:C:2017:273, pkt 38).

Ta przyszłość nie jest tak odległa, ponieważ do Trybunału zwrócono się z podobnym zagadnieniem w sprawie C-153/21, *Ministre de l’immigration et de l’asile*¹³, zawieszanej w dniu 11 listopada 2021 r.

B. Analiza wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

1. *W przedmiocie analogicznego zastosowania art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013, dotyczącego uwzględniania sytuacji małoletniego w ramach postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego (pytania prejudycjalne od pierwszego do trzeciego)*

22. W pierwszym pytaniu prejudycjalnym sąd odsyłający zwrócił się w istocie do Trybunału z prośbą o ustalenie, czy w celu ograniczenia wtórnego przemieszczania się i zachowania podstawowego prawa do poszanowania życia rodzinnego, ustanowionego w art. 7 karty, art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013 może mieć analogiczne zastosowanie do sytuacji, gdy dziecko złożyło wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, w którym się urodziło, podczas gdy członkowie jego rodziny korzystają z ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim.

23. Z powodów, które teraz przedstawię, dopuszczenie takiej analogii oznaczałoby naruszenie brzmienia i ratio legis art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013.

24. Artykuł 20 tego rozporządzenia określa zasady mające zastosowanie do rozpoczęcia czy też „wszczęcia” – by nawiązać do brzmienia jego tytułu – postępowania w sprawie ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

25. W art. 20 ust. 1 i 2 omawianego rozporządzenia prawodawca Unii uściśla w pierwszej kolejności, że postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego wszczyna się, „gdy tylko wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zostanie *po raz pierwszy złożony w państwie członkowskim*”¹⁴ (ust. 1) oraz że wniosek taki uważa się za złożony od momentu, w którym do właściwego organu dotarł formularz przedłożony w tym celu przez wnioskodawcę albo sprawozdanie przygotowane przez właściwe organy krajowe (ust. 2).

26. W drugiej kolejności – w art. 20 ust. 3 tego rozporządzenia prawodawca ten określa warunki, na jakich właściwy organ krajowy musi uwzględnić „status małoletniego” podczas tego postępowania. Ustęp ten brzmi następująco:

„Do celów niniejszego rozporządzenia status małoletniego towarzyszącego *wnioskodawcy* i odpowiadającego definicji członka rodziny jest rozpatrywany nieodłącznie od statusu tego członka jego rodziny przez państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej temu członkowi rodziny, nawet jeżeli małoletni sam nie jest wnioskodawcą, *o ile najlepiej zabezpiecza to jego interesy*. W identyczny sposób traktowane

¹³ W tej sprawie członkowie syryjskiej rodziny opuścili Grecję, podczas gdy korzystali w tym państwie członkowskim ze statusu uchodźców, w celu udania się do Luksemburga, gdzie urodziło się najmłodsze z rodzeństwa. To właśnie w tym ostatnim państwie członkowskim dziecko złożyło wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który został uznany za niedopuszczalny również na podstawie art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32.

¹⁴ Podkreślenie moje.

są dzieci urodzone po przyjeździe wnioskodawcy na terytorium państw członkowskich, bez potrzeby wszczęcia nowego postępowania w celu ich przejścia”¹⁵.

27. Po pierwsze, prawodawca Unii odnosi się do sytuacji małoletniego, którego członkowie rodziny po raz pierwszy złożyli wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, w rozumieniu art. 20 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 604/2013, przy czym właściwe organy krajowe od tego momentu wszczynają postępowanie w sprawie ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie takich wniosków¹⁶.

28. Nie jest zaś możliwa analogia między sytuacją małoletniego, którego członkowie rodziny są wnioskodawcami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową, a sytuacją małoletniego, którego członkowie rodziny już korzystają z takiej ochrony. Pojęcia „osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej” oraz „beneficjenta ochrony międzynarodowej” zostały zdefiniowane odmiennie w art. 2 lit. b), c) i f) rozporządzenia nr 604/2013 i obejmują odrębne statusy prawne, których uznawanie i treść są regulowane przepisami szczególnymi. Z tego względu zresztą prawodawca Unii odróżnia określoną w art. 9 tego rozporządzenia sytuację małoletniego, którego członkowie rodziny są *beneficjentami* ochrony międzynarodowej, od określonej w art. 10 i art. 20 ust. 3 tego rozporządzenia sytuacji małoletniego, którego członkowie rodziny są *wnioskodawcami* ubiegającymi o udzielenie ochrony międzynarodowej. Przyjęcie takiej analogii między sytuacją, do której prawodawca odnosi się w art. 20 ust. 3 tego rozporządzenia, a sytuacją, którą wskazuje sąd odsyłający, mogłoby zatem skutkować podważeniem dokonanego przez tego prawodawcę rozróżnienia między tymi dwoma pojęciami. Prowadziłoby to w istocie do ustanowienia kryterium odpowiedzialności innego niż te wyczerpująco wymienione w rozdziale III rozporządzenia nr 604/2013, odrębnego od tego, które zostało wyraźnie określone w jego art. 9.

29. Po drugie, takie analogiczne zastosowanie byłoby zaprzeczeniem ratio legis art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013.

30. Zostało ono określone w pracach przygotowawczych do rozporządzenia (WE) nr 343/2003¹⁷, którego art. 4 ust. 2 powtórzono w istocie w treści art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013. Z uzasadnienia wniosku Komisji¹⁸, który leżał u podstaw przyjęcia rozporządzenia nr 343/2003, wynika, że norma ta ma na celu utrzymanie jedności rodziny, przy jednoczesnym przekazaniu małoletniego i członków jego rodziny do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie złożonych przez nich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, niezależnie od tego, czy ten małoletni jest formalnie wnioskodawcą w rozumieniu przepisów państwa członkowskiego, do którego wnioski te zostały złożone. Norma ta ma na celu zapobieżenie stosowaniu przez państwa członkowskie w różny sposób przepisów dotyczących ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego przy uwzględnieniu okoliczności, że przepisy te odmiennie regulują formalności, jakich musi dopełnić małoletni, aby zostać uznanym za wnioskodawcę, gdy towarzyszy dorosłemu.

¹⁵ Podkreślenie moje.

¹⁶ W tym względzie zauważam, podobnie jak Komisja, że okoliczność, iż członkowie rodziny skarżącej złożyli wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w Niemczech, wydaje się bez znaczenia. W istocie takie wnioski zostały uznane za niedopuszczalne na podstawie art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32.

¹⁷ Rozporządzenie Rady z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiające kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz.U. 2003, L 50, s. 1).

¹⁸ Zobacz podobnie uzasadnienie Komisji w sprawie jej wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego [COM(2001) 447 wersja ostateczna].

31. Prawodawca Unii zmierza zatem – o ile najlepiej zabezpiecza to interesy dziecka – do ustanowienia paraleli pomiędzy statusem tego dziecka a statusem członków jego rodziny, który uważa za „nieodłączny” na etapie określania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, ponieważ ich wnioski są powiązane w czasie i przestrzeni.

32. Sytuacja taka jak rozpatrywana w niniejszej sprawie jest zaś zasadniczo odmienna od tej, do której prawodawca Unii odnosi się w art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013. W przeciwieństwie bowiem do przypadku, o którym mowa w tym przepisie, małoletni formalnie i osobiście złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, a zatem należy uznać go za wnioskodawcę. Ponadto wobec braku wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych przez członków jego rodziny właściwy organ krajowy nie ma podstaw do wszczęcia postępowania w sprawie ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie tych wniosków. Ze względu na datę i miejsce urodzenia dziecka wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez dziecko oraz wynikające z niego postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego są zatem oddzielone w czasie i przestrzeni od wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, które zostały wcześniej złożone przez członków jego rodziny w innym państwie członkowskim¹⁹. Z tego punktu widzenia status tego dziecka jest de facto odłączny od statusu członków jego rodziny.

33. Po trzecie, nie sądzę, aby analogiczne zastosowanie art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013 mogło opierać się na celu zwalczania „wtórnego przemieszczania się”, do którego dąży prawo Unii. Jak bowiem Trybunał zauważył, przepisy tego rozporządzenia mają na celu uniemożliwienie *przemieszczania się osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej*. Celem jest zatem uniknięcie sytuacji, w której wnioskodawcy po złożeniu wniosku w pierwszym państwie członkowskim opuszczają to państwo przed podjęciem decyzji w sprawie tego wniosku, aby udać się do drugiego państwa członkowskiego, w którym złożą nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

34. W sytuacji rozpatrywanej w postępowaniu głównym członkowie rodziny wnioskodawczynie nie złożyli zaś jednocześnie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w kilku państwach członkowskich, ponieważ w jednym z tych państw korzystają już ze statusu uchodźców²⁰. Sytuacja ta stanowi raczej naruszenie przepisów art. 33 dyrektywy 2011/95, ograniczającego swobodę przemieszczania się beneficjentów ochrony międzynarodowej do terytorium państwa członkowskiego udzielającego ochrony, jako że członkowie rodziny wnioskodawczynie przenieśli się i zamieszkali w innym państwie członkowskim, w tym przypadku w Niemczech, przy czym nie wydano im w tym celu zezwolenia na pobyt.

35. W świetle wszystkich tych czynników uważam zatem, że nie jest możliwe analogiczne zastosowanie art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013 do sytuacji takiej jak ta, do której odnosi się sąd odsyłający, zważywszy na istotne różnice między tymi dwiema sytuacjami.

¹⁹ W niniejszym przypadku choć członkowie rodziny skarżącej złożyli wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Polsce 2012 r., to dziecko złożyło wniosek w Niemczech w 2016 r.

²⁰ Zobacz podobnie wyrok z dnia 10 grudnia 2020 r., Minister for Justice and Equality (Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Irlandii) (C-616/19, EU:C:2020:1010, pkt 51, 52 i przytoczone tam orzecznictwo). Taki jest również cel dyrektywy 2013/32, co wynika z jej motywu 13, w którym stwierdzono, że „[z]bliżenie przepisów dotyczących procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej powinno pomóc w ograniczeniu wtórnego przepływu wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową między państwami członkowskimi w przypadkach, w których tego rodzaju przepływ byłby spowodowany różnicami w ramach prawnych, oraz w stworzeniu równoważnych warunków stosowania dyrektywy 2011/95/UE w państwach członkowskich”, a także dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (Dz.U. 2013, L 180, s. 96) zgodnie z jej motywem 12.

36. W związku z powyższym wnoszę, aby Trybunał orzekł, że art. 20 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013 nie może mieć analogicznego zastosowania do sytuacji, w której dziecko składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, na którego terytorium się urodziło i gdzie przebywa wraz z członkami swojej rodziny, podczas gdy członkowie ci korzystają z ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim.

37. Ze względu na odpowiedź udzieloną na pytanie pierwsze nie ma potrzeby udzielenia odpowiedzi na pytania prejudycjalne drugie i trzecie.

2. *W przedmiocie analogicznego zastosowania podstawy niedopuszczalności wniosku, o której mowa w art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32 (czwarte pytanie prejudycjalne)*

38. W czwartym pytaniu prejudycjalnym sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału w istocie o ustalenie, czy na podstawie analogicznego zastosowania art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32 państwo członkowskie może uznać wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez dziecko za niedopuszczalny ze względu na fakt, iż taka ochrona została przyznana członkom jego rodziny przez inne państwo członkowskie.

39. Z powodów, które teraz przedstawię, również uważam, że Trybunał nie może dokonać takiego analogicznego zastosowania.

40. Po pierwsze, jak wynika z art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32, państwa członkowskie mogą uznać wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, jeżeli „inne państwo członkowskie udzieliło już ochrony międzynarodowej”. Zakres tego przepisu jest określony w motywie 43 dyrektywy w następujący sposób:

„(43) Państwa członkowskie powinny rozpatrzyć wszystkie wnioski pod względem merytorycznym, to jest ocenić, czy *dany wnioskodawca* kwalifikuje się do udzielenia mu ochrony międzynarodowej zgodnie z dyrektywą 2011/95/UE [...]. W szczególności państwa członkowskie nie powinny być zobowiązane do merytorycznej oceny wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w przypadku, gdy kraj pierwszego azylu przyznał *wnioskodawcy* status uchodźcy [...]”²¹.

41. Sformułowanie to jednoznacznie wskazuje, że przepisy określone w art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32 mają mieć zastosowanie do sytuacji, w której osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej jest już beneficjentem takiej ochrony w innym państwie członkowskim. To właśnie z powodu owej tożsamości między wnioskodawcą a beneficjentem tej ochrony międzynarodowej, w kontekście wspólnego europejskiego systemu azylowego, przepis ten stanowi wyraz zasady wzajemnego zaufania²². Taka sytuacja nie może oczywiście być utożsamiana z sytuacją taką jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, w której wnioskodawca i beneficjent ochrony międzynarodowej to odrębne osoby.

²¹ Podkreślenie moje. Zobacz także wyrok z dnia 22 lutego 2022 r., *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides* (Jedność rodziny – wcześniej przyznana ochrona) (C-483/20, EU:C:2022:103), w którym Trybunał orzekł, że „[z] samego brzmienia art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32 wynika zatem, że na państwach członkowskich nie spoczywa obowiązek sprawdzenia, czy wnioskodawca kwalifikuje się do objęcia go ochroną międzynarodową na podstawie dyrektywa 2011/95, jeżeli taka ochrona została już zapewniona w innym państwie członkowskim” (pkt 24).

²² Zobacz w tym względzie wyrok z dnia 22 lutego 2022 r., *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides* (Jedność rodziny – wcześniej przyznana ochrona) (C-483/20, EU:C:2022:103), pkt 29, 37 i przytoczone tam orzecznictwo.

42. Po drugie, w art. 33 ust. 2 dyrektywy 2013/32 wymieniono podstawy niedopuszczalności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Trybunał wielokrotnie stwierdzał, że wyliczenie to należy uznać za wyczerpujące zarówno ze względu na brzmienie tego przepisu i użycie określenia „wyłącznie” przed wyliczeniem tych podstaw, jak i ze względu na jego cel, który polega właśnie na „złagodzeniu obowiązku państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej poprzez określenie przypadków, w których taki wniosek jest uznany za niedopuszczalny”²³. W tych okolicznościach art. 33 ust. 2 dyrektywy 2013/32 nie może mieć analogicznego zastosowania do sytuacji, która nie jest porównywalna, ponieważ oznaczałoby to dodanie podstawy niedopuszczalności innej niż te, które zostały wyraźnie wymienione przez prawodawcę Unii w tym przepisie, co byłoby sprzeczne z jego jasno wyrażoną wolą.

43. Ponadto skutkowałoby to pozbawieniem dziecka, takiego jak skarżąca, skutecznego dostępu do procedury udzielania ochrony międzynarodowej, co byłoby ewidentnie sprzeczne z jego prawami podstawowymi, a w szczególności z art. 18 i art. 24 ust. 2 karty²⁴, na których opiera się dyrektywa 2013/32. Prawo do azylu jest prawem indywidualnym. Uznając wniosek tego dziecka o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny z tego powodu, że członkom jego rodziny udzielono ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim, właściwe organy krajowe narażają się na ryzyko, że wniosek złożony przez to dziecko nigdy nie zostanie rozpatrzony. Decyzja o niedopuszczalności pociąga za sobą poważne konsekwencje, których zakres musi być ściśle ograniczony. Zwracam również uwagę, że w sprawie Bundesrepublik Deutschland (C-504/21), która nadal toczy się przed Trybunałem, władze niemieckie odmówiły uwzględnienia wniosku o przejście członków rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, złożonego przez władze greckie na podstawie art. 9 i art. 17 ust. 2 rozporządzenia nr 604/2013, ze względu na to, że ich wnioski o ochronę międzynarodową zostały uznane za niedopuszczalne na podstawie art. 33 ust. 2 dyrektywy 2013/32.

44. Po trzecie, nie mogę zgodzić się z wyrażonym przez jedną ze stron podczas rozprawy poglądem, że w przypadku niedopuszczalności wniosku i przekazania do państwa przyjmującego dziecko mogłoby jednak korzystać z praw i świadczeń ekonomicznych i społecznych, o których mowa w art. 23–35 dyrektywy 2011/95, jako członek rodziny beneficjentów ochrony międzynarodowej.

45. Otóż korzystanie z tych praw i świadczeń nie jest równoznaczne z uznaniem statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej, do którego uprawniona jest każda osoba spełniająca indywidualnie przesłanki jego przyznania określone w rozdziałach II i III dyrektywy 2011/95, w szczególności dlatego, że jest lub może być narażona w swoim państwie pochodzenia na prześladowanie lub ryzyko doznania poważnej krzywdy. Dlatego też w art. 23 ust. 2 tej dyrektywy prawodawca Unii wyraźnie zastrzega przyznanie wspomnianych praw i świadczeń wyłącznie dla członków rodziny, którzy indywidualnie nie spełniają warunków koniecznych do korzystania z ochrony międzynarodowej²⁵. Zasadne jest założenie, że w sprawie w postępowaniu głównym dziecko mogłoby korzystać z takiej ochrony na równi z ochroną przyznaną członkom jego

²³ Zobacz podobnie wyroki: z dnia 19 marca 2020 r., *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tomba)* (C-564/18, EU:C:2020:218, pkt 29, 30 i przytoczone tam orzecznictwo); z dnia 14 maja 2020 r., *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság* (C-924/19 PPU i C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, pkt 149, 182 i przytoczone tam orzecznictwo).

²⁴ Artykuł 24 ust. 2 karty stanowi, że „[w]e wszystkich działaniach dotyczących dzieci, zarówno podejmowanych przez władze publiczne, jak i instytucje prywatne, należy przede wszystkim uwzględnić najlepszy interes dziecka”.

²⁵ Zobacz podobnie wyrok z dnia 9 listopada 2021 r., *Bundesrepublik Deutschland (Utrzymanie jedności rodziny)* (C-91/20, EU:C:2021:898, pkt 51).

rodziny²⁶. Nie ma zatem żadnego powodu, dla którego dziecko to w przypadku jego przekazania do państwa przyjmującego miałyby być objęte świadczeniami, o których mowa w art. 24–35 wspomnianej dyrektywy.

46. Następnie, jak stwierdził Trybunał w wyroku z dnia 9 listopada 2021 r., Bundesrepublik Deutschland (Utrzymanie jedności rodziny)²⁷, „z art. 2 lit. j) dyrektywy 2011/95, w którym zdefiniowano pojęcie »członków rodziny« na użytek tej dyrektywy, w związku z jej art. 23 ust. 2 wynika, że obowiązek zapewnienia przez państwa członkowskie dostępu do tych świadczeń nie rozciąga się na dzieci beneficjenta ochrony międzynarodowej, które urodziły się w przyjmującym państwie członkowskim w założonej w nim rodzinie”²⁸. W sytuacji takiej jak rozpatrywana w niniejszej sprawie, gdy dziecko nie jest objęte zakresem pojęcia „członków rodziny” w rozumieniu art. 2 lit. j) tej dyrektywy, nie istnieje zatem obowiązek przyznania mu przez państwo przyjmujące praw i świadczeń, o których mowa w art. 24–35 wspomnianej dyrektywy.

47. W świetle tych czynników jestem zatem zdania, że państwo członkowskie nie może na mocy analogicznego zastosowania art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32 uznać wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez dziecko za niedopuszczalny na tej podstawie, iż członkom jego rodziny ochronę międzynarodową przyznało inne państwo członkowskie.

C. Analiza innych możliwych ścieżek proceduralnych

48. W celu udzielenia sądowi odsyłającemu użytecznej odpowiedzi proponuję, aby Trybunał zbadał inne ścieżki proceduralne: po pierwsze, tę, którą zasugerowała Komisja w swoich uwagach, czyli analogiczne zastosowanie art. 9 rozporządzenia nr 604/2013, i po drugie, tę, która wydaje mi się najprostszą i najbardziej uwzględniającą interesy dziecka, opartą na zastosowaniu ogólnych zasad leżących u podstaw tego rozporządzenia, czyli art. 3 ust. 2 i art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia.

1. W przedmiocie analogicznego zastosowania kryterium odpowiedzialności ustanowionego w art. 9 rozporządzenia nr 604/2013

49. W art. 9 rozporządzenia nr 604/2013 ustanowiono jedno z kryteriów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, jak to wynika z rozdziału III, w którym jest on zawarty. Kryterium to jest zatytułowane „Członkowie rodziny będący beneficjentami ochrony międzynarodowej”. Opiera się ono na względach rodzinnych, które odnoszą się również do kryteriów określonych w art. 8 („Małoletni”), art. 10 („Członkowie rodziny, którzy złożyli wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej”), art. 11 („Postępowanie dotyczące rodziny”) i art. 17 ust. 2 („Klauzule dyskrecjonalne”) tego rozporządzenia.

²⁶ Może to być uznanie na zasadzie głównej lub pochodnej, przy zastosowaniu zasad ustanowionych przez Trybunał w wyroku z dnia 4 października 2018 r., Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, pkt 72) i potwierdzonych przez niego w wyroku z dnia 9 listopada 2021 r., Bundesrepublik Deutschland (Utrzymanie jedności rodziny) (C-91/20, EU:C:2021:898, pkt 41).

²⁷ C-91/20, EU:C:2021:898.

²⁸ Punkt 37 tego wyroku.

50. Artykuł 9 tego rozporządzenia stanowi, że jeżeli państwo członkowskie zezwoliło członkowi rodziny wnioskodawcy na pobyt jako beneficjentowi ochrony międzynarodowej, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony pozostałych członków rodziny, pod warunkiem że zainteresowane osoby wyrażą taką wolę na piśmie²⁹.

51. Analiza prac przygotowawczych do rozporządzenia nr 343/2003 wskazuje, że kryterium to służy kilku celom. Z jednej strony ma ono na celu zagwarantowanie ponownego połączenia rodziny poprzez zbliżenie wnioskodawcy z członkami jego rodziny w państwie członkowskim, w którym ci ostatni uzyskali zezwolenie na pobyt jako beneficjenci ochrony międzynarodowej. Z drugiej strony zmierza ono do zapewnienia szybkości procedury rozpatrywania wniosku, przy założeniu, że państwo członkowskie, w którym przynajmniej jednemu członkowi rodziny przyznano już status uchodźcy i zezwolono na pobyt, jest najbardziej właściwe do oceny zasadności obawy wnioskodawcy przed prześladowaniem w jego kraju pochodzenia.

52. Zastosowanie kryterium określonego w art. 9 rozporządzenia nr 604/2013 wymaga spełnienia kilku warunków. Po pierwsze, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony jedynie wtedy, gdy przynajmniej jednemu członkowi rodziny wnioskodawcy *zezwolono na pobyt* jako beneficjentowi ochrony międzynarodowej na terytorium państwa uznanego za odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony. Po drugie, wspomniane państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony jedynie pod warunkiem, że wnioskodawca i członek rodziny, któremu zezwolono na pobyt na terytorium tego samego państwa członkowskiego, wyrażą *zgode* na piśmie na ich ponowne połączenie.

53. Zgodnie z art. 1 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1560/2003³⁰ wnioski o przejście skierowany do państwa wezwanego na podstawie kryterium odpowiedzialności określonego w art. 9 rozporządzenia nr 604/2013 musi zatem zawierać nie tylko pisemne potwierdzenie „legalnego pobytu” członków rodziny na terytorium tego państwa, wydane im zezwolenia na pobyt oraz wyciąg z rejestrów, lecz także dokumenty potwierdzające pokrewieństwo, jeżeli są dostępne, oraz poświadczające zgodę zainteresowanych osób.

54. Te dwie przesłanki wykluczają moim zdaniem analogiczne zastosowanie art. 9 rozporządzenia nr 604/2013 do sytuacji takiej jak ta będąca przedmiotem postępowania głównego.

55. Jeżeli chodzi o warunek stanowiący, że członek rodziny musi być członkiem, „któremu zezwolono na pobyt jako beneficjentowi ochrony międzynarodowej” na terytorium państwa, do którego kierowany jest wniosek, zauważam, iż różni się on od warunku określonego w art. 8 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, zgodnie z którym członek rodziny musi „przebywać legalnie” na tym terytorium³¹. Wydaje mi się jednak, że z uwagi na cel, do którego zmierza prawodawca Unii, a mianowicie ponowne połączenie rodzin, warunek ten oznacza, że wspomniany członek rodziny wnioskodawcy nie tylko korzysta na tym terytorium z zezwolenia na pobyt przyznanego mu w związku z uzyskaniem statusu beneficjenta ochrony międzynarodowej³², ale również faktycznie przebywa na tym terytorium. Połączenia wnioskodawcy z członkiem jego rodziny, w szczególności gdy wnioskodawca jest dzieckiem, nie można bowiem zorganizować, jeżeli ten członek rodziny

²⁹ Prawodawca Unii precyzuje, że przepis ten ma zastosowanie do rodziny bez względu na to, czy rodzina ta została założona jeszcze w kraju pochodzenia, przez co odróżnia się w konsekwencji od definicji „członków rodziny” zawartej w art. 2 lit. g) tego rozporządzenia.

³⁰ Rozporządzenie Komisji z dnia 2 września 2003 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia nr 343/2003 (Dz.U. 2003, L 222, s. 3), ostatnio zmienione rozporządzeniem wykonawczym (UE) nr 118/2014 (Dz.U. 2014, L 39, s. 1). Rozporządzenie to zostało przyjęte zgodnie z art. 17 ust. 3 rozporządzenia nr 343/2003, obecnie art. 21 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013.

³¹ Ta różnica w sformułowaniach jest wspólna dla wszystkich wersji językowych.

³² Zobacz art. 24 dyrektywy 2011/95.

w rzeczywistości nie przebywa na terytorium państwa, do którego kierowany jest wniosek, lub jeżeli nie jest uprawniony do pobytu tam ze względu na zagrożenie, jakie stanowi dla bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego albo z powodu cofnięcia lub pozbawienia go zezwolenia na pobyt³³. W takich przypadkach ponowne połączenie rodziny zostałyby uniemożliwione, a postępowanie w celu przejęcia i przekazania wspomnianego wnioskodawcy prawdopodobnie doprowadziłaby do wszczęcia nowego postępowania mającego na celu ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku.

56. Podkreślam również, że w sytuacji takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, gdy członkowie rodziny nie przebywają już na terytorium państwa przyjmującego i sprzeciwiają się powrotowi do tego państwa, spełnienie tego warunku oznacza, że wnioskujące państwo musi podjąć kroki przed złożeniem wniosku o przejęcie, a w szczególności musi upewnić się co do ważności zezwolenia na pobyt wydanego tym członkom rodziny w państwie przyjmującym³⁴ i przystąpić do ich wydalenia do tego państwa. Te kroki mogą jednak skutkować terminami, które wydają mi się znacznie dłuższe niż te przewidziane w art. 21 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013 na złożenie wniosku o przejęcie.

57. Zgodnie z tym przepisem państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, musi przedłożyć swój wniosek o przejęcie wnioskodawcy „tak szybko jak to możliwe, i w każdym przypadku w ciągu trzech miesięcy od daty złożenia wniosku”³⁵. Jednakże w sytuacji, w której członkowie rodziny sprzeciwiają się powrotowi na terytorium państwa przyjmującego, złożenie tego wniosku o przejęcie i przekazanie związanych z nim dowodów wymagałoby uprzedniego przeprowadzenia wobec tej rodziny procedury powrotu na podstawie dyrektywy 2008/115, być może nawet o charakterze przymusowym. Przeprowadzenie takiej procedury – która musi respektować prawa zainteresowanych osób – wydaje mi się zaś trudne do zrealizowania w terminach określonych w rozporządzeniu nr 604/2013, niezależnie od staranności właściwych organów krajowych. Ze względu na terminy związane z wniesieniem skargi do sądu na decyzję nakazującą powrót oraz niepewny charakter wykonania takiej decyzji wnioskujące państwo, w którym dziecko złożyło wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, powinno poczekać na ostateczny wynik skargi (ewentualnie) złożonej na decyzje nakazujące wydalenie wydane wobec członków jego rodziny, zanim złoży wniosek o przejęcie dziecka przez państwo wezwane. Skutkowałoby to nie tylko sytuacją niepewności prawnej, ale także nieuniknionym okresem zwłoki, podczas którego wynik wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez to dziecko byłby nieokreślony.

58. Takie rozwiązanie nie uwzględniałoby jak najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, w świetle którego należy interpretować i stosować wszystkie procedury przewidziane w rozporządzeniu nr 604/2013³⁶. W motywie 13 tego rozporządzenia wyraźnie podkreślono, że „[z]godnie z konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z 1989 r. oraz zgodnie z [kartą], w stosowaniu [tego] rozporządzenia jednym z priorytetów powinno być dla państw członkowskich jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka”.

³³ Zobacz art. 21 ust. 3 i art. 24 ust. 1 dyrektywy 2011/95.

³⁴ Zgodnie z art. 24 dyrektywy 2011/95 zezwolenie na pobyt przyznawane beneficjentom statusu uchodźcy jest ważne przez trzy lata i może być odnawialne, a zezwolenie na pobyt przyznawane beneficjentom pomocy uzupełniającej jest ważne przez co najmniej rok i istnieje możliwość przedłużenia go na co najmniej dwa lata. W sprawie w postępowaniu głównym zezwolenia na pobyt członków rodziny skarżącej wygasły, zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Polskę, w dniu 4 maja 2015 r.

³⁵ W przeciwnym razie, zgodnie z art. 21 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 604/2013, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej spoczywa na państwie członkowskim, do którego wniosek został złożony.

³⁶ Zobacz art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia.

59. Ponadto takie rozwiązanie nie pozwoliłoby na szybkie ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, a tym samym wiązałoby się z ryzykiem, że nie zapewniłoby ani skutecznego dostępu do procedury udzielania ochrony międzynarodowej, ani szybkości rozpatrywania wniosków o udzielenie takiej ochrony międzynarodowej, co jest sprzeczne z celami, do których odnosi się rozporządzenie nr 604/2013 w motywie 5.

60. Co się tyczy wymogu pisemnej zgody zainteresowanych osób, odnosi się on do wyraźnego pozytywnego aktu ze strony wnioskodawcy i członków jego rodziny, w którym wyrażają oni swoją wolę połączenia się. Warunek ten ma na celu uniknięcie sytuacji, w których osoby te nie chcą z właściwych sobie powodów zostać połączone. Wspomniany warunek jest zawarty również w art. 10, art. 16 ust. 1 i art. 17 ust. 2 rozporządzenia nr 604/2013. Jest oczywiste, że warunek ten nie miał w zamierzeniu stosować się do sytuacji takiej jak ta, do której odnosi się sąd odsyłający, a w której wnioskodawca i członkowie jego rodziny przebywają razem i mieszkają pod jednym dachem w tym samym państwie członkowskim. Również w tym przypadku warunek ten miałby sens jedynie w zakresie, w jakim przeprowadzono by wydalenie członków rodziny do państwa udzielającego ochrony. W takiej sytuacji warunek ten byłby jednak wykorzystywany w celu innym niż przewidziany przez prawodawcę Unii, ponieważ jego celem nie byłoby zapewnienie ponownego połączenia członków rodziny rozproszonych na całym terytorium Unii, lecz raczej utrzymanie jedności rodziny.

61. Wprawdzie w toku postępowania niektóre strony proponowały, aby Trybunał pominął zastosowanie tego warunku, ale takie rozwiązanie nie wydaje mi się pożądane, gdyż wymóg pisemnej zgody jest warunkiem wyraźnie przewidzianym przez prawodawcę Unii w art. 9 rozporządzenia nr 604/2013.

62. Uważam wręcz, że duża liczba sporów dotyczących zastosowania tego rozporządzenia w sytuacjach, w których w grę wchodzi interesy dziecka, wymaga dużej czujności w interpretacji jego przepisów. Rozporządzenie nr 604/2013 jest instrumentem o charakterze przede wszystkim proceduralnym, udostępnionym państwom członkowskim, aby mogły one ustalić, na podstawie wyczerpująco wyliczonych kryteriów i z należyтым uwzględnieniem praw podstawowych zainteresowanych osób, które z nich jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

63. Podobnie zaś jak inne kryteria wymienione w rozdziale III rozporządzenia nr 604/2013 kryterium określone w art. 9 tego rozporządzenia nie wydaje mi się mieć zastosowania do sytuacji takiej jak rozpatrywana w niniejszej sprawie, w której członkowie rodziny wnioskodawcy, którzy są beneficjentami ochrony międzynarodowej, nie przebywają już na terytorium państwa udzielającego ochrony i sprzeciwiają się powrotowi do tego państwa.

64. Zaproponuję zatem Trybunałowi przyjęcie innego podejścia, opartego na ogólnych zasadach leżących u podstaw rozporządzenia nr 604/2013, a w szczególności na jak najlepszym zabezpieczeniu interesów dziecka.

2. W przedmiocie wdrożenia gwarancji określonych na rzecz małoletnich w art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013

65. Na wstępie należy zauważyć, że zgodnie z art. 3 ust. 2 rozporządzenia nr 604/2013 „[w] przypadku gdy nie można wyznaczyć odpowiedzialnego państwa członkowskiego na podstawie kryteriów wymienionych w [rozdziale III] niniejszego rozporządzenia, odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest pierwsze państwo

członkowskie, w którym wniosek ten został złożony”. W sytuacji takiej jak rozpatrywana w niniejszej sprawie żadne z kryteriów wymienionych w rozdziale III tego rozporządzenia nie znajduje zastosowania, wobec czego to właśnie pierwsze państwo członkowskie, do którego dziecko złożyło wniosek, jest odpowiedzialne za jego rozpatrzenie. Zgodnie z motywem 5 wspomnianego rozporządzenia pozwala to zagwarantować dziecku skuteczny dostęp do procedur udzielania ochrony międzynarodowej, nie zagrażając celowi, jakim jest szybkie rozpatrzenie jego wniosku.

66. Stosowanie tej zasady pozwala w tym miejscu na uwzględnienie najlepszego interesu dziecka, czego wymaga art. 24 ust. 2 karty³⁷, o ile to państwo członkowskie jest również państwem, na którego terytorium dziecko się urodziło i w którym przebywa wraz z członkami swojej rodziny.

67. Zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013 „[w] ramach wszelkich postępowań przewidzianych w rozporządzeniu jednym z priorytetów jest dla państw członkowskich jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka”. W tym kontekście prawodawca Unii wymaga zgodnie z art. 6 ust. 3 tego rozporządzenia, aby przy ocenie, co najlepiej służy zabezpieczeniu interesu dziecka, państwa członkowskie ściśle współpracowały ze sobą i należycie uwzględniały „w szczególności” możliwości ponownego połączenia rodzin, dobrostan i rozwój społeczny małoletniego, aspekty związane z bezpieczeństwem i ochroną, zwłaszcza jeżeli zachodzi ryzyko, że dziecko jest ofiarą handlu ludźmi, i wreszcie opinię małoletniego, stosownie do jego wieku i dojrzałości, w tym jego pochodzenie³⁸.

68. Dlatego też najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka wymaga ustalenia państwa członkowskiego, które jest najbardziej kompetentne do wydania decyzji w sprawie wniosku dziecka o udzielenie ochrony międzynarodowej, z uwzględnieniem wszystkich szczególnych okoliczności faktycznych każdej sprawy³⁹. Fizyczna obecność tego dziecka na terytorium państwa członkowskiego, w którym się urodziło i złożyło wniosek, czas trwania, legalność, warunki i przyczyny jego pobytu wraz z rodziną na terytorium tego państwa są czynnikami, które właściwe organy krajowe muszą wziąć pod uwagę w celu oceny interesu dziecka.

69. W tym kontekście uważam, że należy wziąć pod uwagę powody uzasadniające wyjazd członków rodziny z państwa przyjmującego. Co prawda sprawa rozpatrywana przez Trybunał różni się od sytuacji, które rozważał on w wyroku z dnia 19 marca 2019 r., Ibrahim i in.⁴⁰, a w których istniało poważne ryzyko, że osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową będzie traktowana w państwie przyjmującym w sposób niezgodny z jej prawami podstawowymi z powodu nieprawidłowości, czy to systemowych lub ogólnych, czy dotyczących niektórych grup osób. Jednakże nieuwzględnienie powodów, dla których członkowie rodziny opuścili państwo przyjmujące, byłoby zlekceważeniem gwarancji, jakie prawodawca Unii przyznaje małoletnim, oraz przepisów, które wyraźnie mają służyć ocenie najlepszego interesu dziecka. Wymagając w art. 6 ust. 3 rozporządzenia nr 604/2013, aby państwa członkowskie „ściśle współpracowały”

³⁷ Postanowienie to stanowi, że we wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych zarówno przez władze publiczne, jak i instytucje prywatne, należy przede wszystkim brać pod uwagę najlepszy interes dziecka. Zobacz także wyrok z dnia 9 listopada 2021 r., Bundesrepublik Deutschland (Utrzymanie jedności rodziny) (C-91/20, EU:C:2021:898, pkt 55 i przytoczone tam orzecznictwo).

³⁸ Zobacz także motyw 13 rozporządzenia nr 604/2013.

³⁹ Zobacz w tym kontekście wyrok z dnia 8 czerwca 2017 r., OL (C-111/17 PPU, EU:C:2017:436, pkt 42 i nast. oraz przytoczone tam orzecznictwo), dotyczący wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U. 2003, L 338, s. 1).

⁴⁰ C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219.

i należycie uwzględniały dobrostan i rozwój społeczny dziecka, prawodawca Unii nakłada na właściwe organy krajowe obowiązek wyważenia wszystkich elementów faktycznych odnoszących się do warunków życia dziecka w danych państwach członkowskich.

70. Nie sędzę w tym względie, aby z decyzji rodziców o opuszczeniu państwa przyjmującego można było wywieść zwykłą wolę obejścia lub naruszenia zasad wspólnego europejskiego systemu azylowego. Podjęcie decyzji o opuszczeniu tego państwa, w którym wszyscy członkowie rodziny, w tym małe dzieci, korzystają z ochrony międzynarodowej, i to gdy już zostali zmuszeni do opuszczenia kraju pochodzenia, oraz podjęcie w ten sposób ryzyka rezygnacji z bezpieczeństwa i korzyści przyznanych przez ten status całej rodzinie, wynika albo z nieświadomości, albo z konieczności i bardzo przemyślanego wyboru dokonanego przez rodziców ze względu na dobro ich dzieci. I tak wydaje się, że w sprawie w postępowaniu głównym członkowie rodziny skarżące opuścili Polskę i udali się do Niemiec z powodu zastraszania, którego ci ostatni doświadczyli w państwie przyjmującym ze względu na ich pochodzenie. W sprawie *Ministre de l’immigration et de l’asile (C-153/21)*, która pozostaje obecnie zawieszona, rodzice również zdecydowali się opuścić Grecję, ponieważ między innymi uznali, że warunki życia, przyjmowania i opieki nad ich dziećmi są godne pożałowania. Nie sędzę zatem, aby tego rodzaju przemieszczenia można było sprowadzić do „turystyki” rodziców lub w ten sposób je podsumować – by użyć określeń zawartych w niektórych pismach procesowych.

71. W okolicznościach takich jak w niniejszej sprawie, gdy dziecko złożyło wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, na którego terytorium się urodziło i gdzie wraz z członkami swojej rodziny ma miejsce zwykłego pobytu w dniu złożenia tego wniosku – czego sprawdzenie należy do właściwych organów krajowych – uważam, że interes tego dziecka wymaga, aby rozpatrzenie jego wniosku leżało w ramach odpowiedzialności tego państwa. Każde rozwiązanie, które oddaliłoby to dziecko i członków jego rodziny od środowiska społecznego, z którym się zintegrowali, na tej podstawie, że korzystają oni z ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim, byłoby całkowicie sprzeczne z interesem dziecka.

72. Kryterium to wydaje mi się najprostsze i najbardziej uwzględniające interes dziecka, ponieważ może zagwarantować skuteczność praw, które dziecko wywodzi z art. 18 karty, poprzez zapewnienie mu skutecznego dostępu do procedury rozpatrywania jego wniosku i jego szybkiego rozpatrzenia.

73. Jestem jednak świadomy, że kryterium to powinno również oznaczać przekazanie odpowiedzialności za ochronę międzynarodową przyznaną członkom rodziny dziecka, aby zagwarantować skuteczność prawa do azylu, z którego ci ostatni korzystają na mocy tego samego postanowienia.

74. W istocie skuteczność tego prawa oznacza zagwarantowanie nie tylko dostępu dziecka do procedury rozpatrywania jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, ale także korzystanie przez członków jego rodziny z praw przyznanych im w związku z ich statusem uchodźców, dopóki ten ostatni nie zostanie cofnięty lub nie zostaną go oni pozbawieni. W obecnej sytuacji państwo, które nadało im ten status, nie jest jednak w stanie wypełnić spoczywających na nim zobowiązań ze względu na wyjazd członków rodziny, którzy opuścili terytorium tego państwa bez zezwolenia. Podobnie Republika Federalna Niemiec nie jest prawnie w stanie zastąpić własną ochroną państwa pochodzenia, ponieważ członkowie rodziny przebywają na jej terytorium nielegalnie.

75. Ponadto, z tych samych powodów, które zostały przedstawione w pkt 44–46 niniejszej opinii, członkowie rodziny nie kwalifikują się do korzystania z praw i świadczeń ekonomicznych i społecznych, o których mowa w art. 23–35 dyrektywy 2011/95, jako że indywidualnie spełniają kryteria przyznania ochrony międzynarodowej, o czym świadczy status uchodźców, z którego już korzystają.

76. W tych okolicznościach należy zatem dokonać przekazania odpowiedzialności za ochronę międzynarodową przyznaną członkom rodziny dziecka zgodnie z Europejskim porozumieniem o przekazywaniu odpowiedzialności za uchodźców. W niniejszej sprawie, mimo że wydaje się, iż władze polskie wyraziły zgodę na to przekazanie zgodnie z art. 4 ust. 1 tego porozumienia, władze niemieckie najwyraźniej nie podjęły żadnych działań następczych w tym zakresie⁴¹. Przypominam jednak, że zgodnie z art. 2 wspomnianego porozumienia uważa się, że przekazanie odpowiedzialności za uchodźców następuje po upływie dwóch lat faktycznego nieprzerwanego pobytu w drugim państwie za zgodą jego władz lub wcześniej, jeżeli drugie państwo zezwoliło uchodźcy na pozostanie na swoim terytorium albo na pobyt stały, albo na okres przekraczający okres ważności dokumentu podróży.

77. W świetle tych wszystkich rozważań proponuję zatem, aby Trybunał orzekł, że w sytuacji gdy państwo członkowskie otrzymuje wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej od dziecka, którego członkowie rodziny korzystają ze statusu uchodźców w innym państwie członkowskim, art. 3 ust. 2 i art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013 należy interpretować w ten sposób, że jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka wymaga, by państwo członkowskie, do którego złożono wniosek, było odpowiedzialne za jego rozpatrzenie, jeżeli dziecko to urodziło się i w dniu złożenia wniosku ma wraz z członkami swojej rodziny miejsce zwykłego pobytu na terytorium tego państwa.

V. Wnioski

78. W świetle wszystkich powyższych rozważań proponuję, aby na pytania prejudycjalne zadane przez Verwaltungsgericht Cottbus (sąd administracyjny w Chociebużu, Niemcy) Trybunał odpowiedział w następujący sposób:

- 1) Artykuł 20 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca należy interpretować w ten sposób, że nie może on mieć analogicznego zastosowania do sytuacji, w której dziecko składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, na którego terytorium się urodziło i gdzie przebywa wraz z członkami swojej rodziny, podczas gdy członkowie ci korzystają z ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim.
- 2) Państwo członkowskie nie może na mocy analogicznego zastosowania art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej uznać wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez dziecko za niedopuszczalny na tej podstawie, że członkom jego rodziny ochronę międzynarodową przyznało inne państwo członkowskie.

⁴¹ Republika Federalna Niemiec i Rzeczpospolita Polska ratyfikowały to porozumienie.

- 3) W sytuacji gdy państwo członkowskie otrzymuje wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej od dziecka, którego członkowie rodziny posiadają status uchodźców w innym państwie członkowskim, art. 3 ust. 2 i art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013 należy interpretować w ten sposób, że jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka wymaga, by państwo członkowskie, do którego złożono wniosek, było odpowiedzialne za jego rozpatrzenie, jeżeli dziecko to urodziło się i w dniu złożenia wniosku ma wraz z członkami swojej rodziny miejsce zwykłego pobytu na terytorium tego państwa.